

Андрієнко С.Ю.

Магістр 2 курсу, групи ЗЕО-19м, гірничо-екологічний факультет

Степанюк В.К.

Магістр 2 курсу, групи ЗТЗНС-19-М, гірничо-екологічний факультет

Корбут М.Б.

Кандидат технічних наук, доцент кафедри екології

Державного університету «Житомирська політехніка», м. Житомир

ІНСТРУМЕНТИ ЧЕТВЕРТОГО ЕНЕРГОПАКЕТУ ЄС «ЧИСТА ЕНЕРГІЯ ДЛЯ УСІХ ЄВРОПЕЙЦІВ», ЯКІ МОЖУТЬ БУТИ ЗАСТОСОВАНІ В УКРАЇНІ

У 2019 році Європейський Союз затвердив 4-й Енергопакет «Чиста енергія для усіх європейців» («Clean energy for all Europeans package»). Це набір з восьми документів, що містять обов'язкові для втілення державами ЄС вимоги до організації внутрішніх та загальноєвропейських ринків енергії. Їх виконання допоможе полегшити перехід Євросоюзу на відновлювану енергетику.

Формування даного пакету законодавчих ініціатив є одним з етапів виконання Стратегії створення Енергетичного союзу. Метою 4-го Енергопакету «Чиста енергія для всіх європейців» — є полегшення переходу від викопного палива до більш екологічно чистої енергії та виконання зобов'язань Паризької угоди ЄС щодо скорочення викидів парникових газів. Зміни, запропоновані в законодавчих актах, принесуть суттєві вигоди національним економікам, сприятимуть досягненню вуглецевої нейтральності та посилять позиції споживачів.

Пакет складається з таких інструментів:

1. Відновлювальна енергія. Обов'язкова мета – досягнути частки у розмірі 32% для ВДЕ в енергетичному міксі ЄС до 2030 року (Директива про відновлювані джерела енергії оновлена (ЄС) 2018/2001);

2. Енергоефективність. Обов'язкові цілі – посилити енергоефективність щонайменше на 32,5% до 2030 року (Директива про енергоефективність будівель (ЄС) 2018/844; Директива про енергоефективність оновлена (ЄС) 2018/2002);

3. Клімат. Досягнення статусу кліматично-нейтральної Європи до 2050 року, тобто такої, що не впливає на зміну клімату (Регламент щодо управління Енергетичного союзу та кліматичних заходів (ЄС) 2018/1999);

4. Дизайн ринку електроенергії. (Директива про загальні правила внутрішнього ринку електроенергії (ЄС) 2019/944, Регламент про внутрішній ринок електроенергії (ЄС) 2019/943, Регламент щодо готовності до ризиків у секторі електроенергетики (ЄС) 2019/941, Регламент про створення Агентства Європейського Союзу з питань співробітництва між енергетичними регуляторами (ЄС) 2019/942)

Енергопакетом передбачається створення сучасного ринку електроенергії ЄС, адаптованого до нових реалій:

- простіші умови інтеграції відновлюваних джерел енергії,
- більша незалежність побутового споживача,
- ширше застосування ІТ-технологій.

5. Координація дій щодо досягнення цілей Енергетичного союзу. Кожна держава-член ЄС складає національний план по досягненню кліматичних та енергетичних цілей, що відповідає цілям Енергетичного союзу (Регламент щодо управління Енергетичного союзу та кліматичних заходів (ЄС) 2018/1999).

Також новий енергопакет враховує появу нових гравців на ринку енергії:

- проз'юмерів – тих, хто споживає енергію і одночасно виробляє її для продажу;
- енергетичних кооперативів – об'єднань громадян, які спільно володіють енергетичними потужностями;

- агрегаторів – тих, хто отримують енергію від різних виробників і можуть далі продавати її споживачам.

Держави-члени ЄС зобов'язані привести своє законодавство відповідно до положень нового Енергопакету вже в 2021 році. Важливою особливістю 4-го Енергопакету є те, що прописані у ньому принципи і положення не повинні в незмінному вигляді переноситися в національне законодавство. Вимагається лише, щоб в національному законодавстві були затверджені положення, що відповідають пропонованим ЄС, вони можуть бути по-іншому сформульовані чи розкидані по різних законах, головне — затверджені й належно запрацювати. Така гнучкість дозволяє максимально адаптувати вимоги ЄС до наших потреб та умов. Документ відображає бачення того, за яким сценарієм можливо здійснити перехід до нового енергетичного майбутнього.

У випадку, якщо Україна не застосує норми законодавства пакету «Чиста енергія для всіх європейців», держава понесе збитки економічного характеру, оскільки продукція, що не відповідатиме екологічним стандартам ЄС, буде неконкурентоспроможною на ринках Союзу.